

Zaključna naloga

**NAMEN IZGRADNJE BAZENKEGA KOPALIŠČA ZA POTREBE
USPOSABLJANJA PRIPADNIKOV STALNE SESTAVE SLOVENSKE
VOJSKE**

Kandidat, slušatelj: vod. Matej Gabrijelčič

Mentor: VVU XII Cveto Ivšek

Ljubljana, september, 2007

POVZETEK

Stanje na področju bazenske infrastrukture v vojašnicah po Sloveniji je zelo slabo. Tako praktično ni vojašnice v Sloveniji, ki bi imela zunanji ali celo notranji pokriti bazen oziroma prostore z vodno površino, namenjene usposabljanju pripadnikov Slovenske vojske. Usposabljanje z vodnimi vsebinami ima v drugih državah velik pomen, saj pomeni pomemben del pri izgradnji celovite vojakove osebnosti. Pri nas pa se usposabljanje pripadnikov Slovenske vojske s tega področja večinoma vrši v najetih civilnih prostorih ali pa kar v naravi sami.

Na tem mestu ne bom pisal, kdo je odgovoren za takšno stanje, ampak bom podal predloge, kako to stanje popraviti. Vendar pa se je potrebno zavedati materialnih in kadrovskih danosti in izhajati iz realnih temeljev.

Preučil bom tako športne, tehnične kot tudi ekonomske vidike izgradnje bazenskega kopališča za potrebe usposabljanja pripadnikov Slovenske vojske. Odgovoril bom tudi na vprašanje ali je sploh smiselno spreminjati sedanje stanje, saj predstavlja izgradnja takega objekta velik finančni in logistični zalogaj za Slovensko vojsko.

Upam, da bo moje pisanje vsaj vzpodbudilo k razmišljanju odgovorne ljudi na tem področju in da bodo moji predlogi naleteli na odprta ušesa.

KLJUČNE BESEDE

Plavališče, kopališče, bazenska oprema, nameni uporabe kopališča, vidiki izgradnje, gibanje v vodi.

SUMMARY

The infrastructure of swimming pools in Slovenian barracks is very bad. There is no barrack in Slovenia, which has swimming pool or water place for training Slovenian soldiers. In the other countries the training has important meaning, because it is very important part of soldier's skills. The water training in Slovenia is almost all done in the civilian places or in the nature.

In my commission, I won't write, who is responsible for this situation, however I will make suggestions, how to improve it. But there are material's problem and problem with a cadre, so we have to approach realistic goals.

I will study sport, technical and also economic view of building swimming pool for training Slovenian soldiers. I will also answer the question about the sense of changing present situation, because the changes mean big financial and logistic problem for the Slovenian Army.

I hope my commission will make the responsible persons for that situation thinking about the problem.

KEY WORDS

Swimming pool, swimming pool equipment, the purposes of swimming pool, viewpoint of construction, water exercises.

KAZALO

POVZETEK	i
SUMMARY	ii
1. UVOD	1
1.1. PREDMET IN CILJ PROUČEVANJA PROBLEMA	2
1.2. HIPOTEZA	2
1.3. METODOLOŠKI PRISTOP	2
2. SPLOŠNO O GIBANJU V VODI	3
2.1. GIBANJE V VODI	3
2.1.1. Učenje plavanja	4
2.1.2. Rekreacija v vodi	5
2.1.3. Rekreacija v vodi kot alternativa	6
2.1.4. Reševanje iz vode	6
2.1.5. Ostale vodne aktivnosti	8
3. NAMEN IZGRADNJE VODNIH POVRŠIN	9
3.1. UPORABA VODNIH POVRŠIN	10
3.1.1. Tekmovanja	10
3.1.2. Okrevanje po poškodbah	12
3.1.3. Redna športna vadba	13
3.1.4. Tečaj potapljanja	14
3.1.5. Reševanje iz vode	15
3.1.6. Rekreacija	17
3.1.7. Predstavitve	18
3.1.8. Športno druženje	18
3.1.9. Preverjanje gibalnih sposobnosti	20
3.1.10. Oddajanje objekta v najem	21
4. IZGRADNJA BAZENSKEGA KOPALIŠČA	23
4.1. Tehnični vidik izgradnje	23
4.2. Ekonomski vidik izgradnje	27
4.3. Kadrovski vidik izgradnje	28
5. ZAKLJUČEK	30
UPORABLJENA LITERATURA	31
SEZNAM SLIK IN TABEL	32
IZJAVA O AVTORSTVU	33

1. UVOD

Gibalne sposobnosti posameznika in enote kot eden temeljnih elementov bojne pripravljenosti dobivajo pri usposabljanju vsake sodobne vojske čedalje večji pomen. Način življenja se bistveno spreminja. Ravno tako se spreminjajo sposobnosti tako posameznika kot vse družbe. Šport prevzema čedalje pomembnejšo vlogo pri razvijanju in ohranjanju gibalnih sposobnosti sodobnega človeka (Karpljuk, 2000, 6).

Posledice razvoja seveda niso samo pozitivne, srečujemo se tudi z negativnimi. Zaskrbljujoč je pojav bolezni sodobne družbe, kot so psihosomatična obolenja, povečana telesna teža, bolezni srčno - žilnega sistema, okvare hrbtenice, bolezni odvisnosti in nenehni stres, ki se za marsikoga končajo tragično. Človek se mora prej ali slej prilagoditi zahtevam sodobne civilizacije. Hoditi mora s problemi, s katerimi se vsakodnevno srečuje. Morda še več. Biti mora korak pred njimi, dobro telesno in duševno pripravljen (Karpljuk, 2000, 6).

Ugotovljeno stanje je samo prvi korak k ukrepanju. Izboljšati je treba splošno raven ozaveščenosti in poti k zdravju, tako pri posamezniku kot tudi pri delu v enotah. Novo kakovost športne ozaveščenosti posameznika in SV kot celote, omogoča le pripravljenost vseh posameznikov, da sprejmejo šport kot vrednoto, kot element kakovosti življenja. Prizadevati si moramo za višjo športno strokovno usposobljenost pripadnikov SV in jim zagotoviti vse programe športnih aktivnosti (Karpljuk, 2000, 6).

Šport je učinkovito sredstvo proti negativnim vplivom sodobnega sveta in naj bi postal življenjska vrednota. Zavedati se moramo, da lahko s pomočjo športne aktivnosti posameznik zadosti nujnim fiziološkim potrebam, ki bi ga varovale tudi pred že omenjenimi pritiski sodobnega načina življenja. Zgolj ljubiteljski, vendar neaktiven odnos do športa še ne omogoča ustrezne gibalne pripravljenosti, kakršno naj bi imel posameznik (Karpljuk, 2000, 6).

Programi športne vadbe morajo tako zadostiti potrebam sodobnega načina življenja in seveda tudi in predvsem odpravljanju negativnih posledic opravljanja del in nalog pripadnikov SV. Te so zelo različne. Nihajo od ekstremno visokih zahtev po dobri telesni pripravljenosti do izrazitega odpravljanja negativnih vplivov sodobnega načina življenja, kot so povečana telesna teža, izpostavljenost stresu, boleznim gibalnega aparata in srčno-žilnega sistema. Vse našteje bolezni so posledica opravljanja del in nalog v poveljstvih, dežurstvih za aparaturami in upravljanja sodobnega orožja (Karpljuk, 2000, 7).

Razvijanje plavalnih sposobnosti je ravno tako kot razvijanje ostalih gibalnih sposobnosti pri vojaškem poklicu izrednega pomena. Še posebej se to pokaže pri določenih specifičnih poklicih, kot so na primer potapljači. Kot vse ostale športne aktivnosti je tudi plavanje element za sproščanje organizma po napornem delovniku. Ravno v ta namen je nujna za pripadnike Slovenske vojske ustrezna bazenska infrastruktura.

1.1. PREDMET IN CILJ PROUČEVANJA PROBLEMA

Pomemben del celotne priprave pripadnikov stalne sestave SV je poleg ustrezne tehnične pripravljenosti, visoke moralne usposobljenosti, tudi visoka raven motoričnih sposobnosti, spretnosti in znanj, med katere spada tudi znanje plavanja in poznavanje osnov reševanja iz vode.

Predmet mojega proučevanja bo zbiranje razlogov za izgradnjo bazenskega kopališča Slovenske vojske. Preverjal bom predvsem namene, zakaj bi se takšno kopališče sploh lahko uporabljalo.

1.2. HIPOTEZA

Za potrebe usposabljanja pripadnikov Slovenske vojske je potrebno zgraditi lastno bazensko kopališče.

1.3. METODOLOŠKI PRISTOP

Med empiričnimi raziskovalnimi metodami sem uporabil:

- metodo pogovora z nekaterimi pripadniki SV.

Med teoretičnimi raziskovalnimi metodami sem uporabil:

- metodo analize vsebine relevantnih pisnih virov.

2. SPLOŠNO O GIBANJU V VODI

Če je v gibalnem smislu hoja osnovni način gibanja na kopnem, potem je plavanje osnovni način gibanja v vodi. Plavanje predstavlja človekovo obvladovanje vode z lastnimi silami, ki ju omogočajo varno gibanje v želeni smeri na vodni gladini ali pod njo (Kapus, 2001, 24).

Plavanje kot samoniklo zaokroženo področje družbene stvarnosti, nasledek dolgega zgodovinskega razvoja, civilizacijskega napredka, kulturnega bogatenja ob ohranjanju človekovega dostojanstva je s prilagajanjem na vodo pridobljen (izšolan, naučen) občutek za vodo pri izvajanju:

- preprostih oblik gibanja v vodi,
- preprostih oblik plavanja,
- uporabnih plavalnih tehnik,
- plavalnih tehnik s štarti in obrati,
- iger v vodi,
- plavanja za vse starostne kategorije (od dojenčkov dalje),
- plavanja v vrtcih, osnovnih, srednjih in visokih šolah, na fakultetah in v plavalnih klubih,
- rekreativnega plavanja,
- plavanja nosečnic,
- plavanja za zdravje, za rehabilitacijo po boleznih in poškodbah,
- uporabnega plavanja oseb s posebnimi potrebami,
- tekmovalnega plavanja,
- vztrajnostnega plavanja v naravi,
- skladnostnega plavanja,
- skokov v vodo,
- vaterpola,
- prostega potapljanja,
- plavanja veteranov,
- triatlona ... (Kapus, 2001, 24)

Pri vseh naštetih aktivnostih v vodi moramo vedno zagotoviti zadostno mero varnosti. Plavanje pa je pri ostalih dejavnostih v vodi kot so npr. veslanje, jadranje, potapljanje, itd. pogoj za varno izvedbo.

2.1. GIBANJE V VODI

Preproste oblike gibanja v vodi so gibanja, kjer se človek opira na dno plitve vode (plazenje, lazenje) in na vodo (hoja in tek). Pojavljajo se pri kopanju v vodi. Le-to je osnovni del večine plavalnih dejavnosti in predstavlja sproščeno bivanje, pogosto tudi igranje v vodi. Človek gre v vodo, v njej sedi, se premika na mestu, hodi ali plava, se potaplja in skače vanjo. Gledano s splošnega vidika preživljanja časa v vodi je kopanje pojmovno nadrejeno plavanju, v procesu učenja plavanja pa je kopanje začetna stopnja. Ob opisanem v vodi bivalnem pomenu ima kopanje tudi higienski pomen (Kapus, 2001, 25).

2.1.1. Učenje plavanja

Učenje plavanja je gibalno učenje. Gibalno učenje ali vadba je proces oblikovanja gibalnega znanja (plavanja) oziroma proces oblikovanja gibalnega vzorca, ki vsebuje tekoče in skladno izvajanje (ali izvedbo) neke gibalne naloge.

Plavanje sodi med gibanja, ki jih ni mogoče pridobiti z drugimi vsakodnevnimi gibalnimi izkušnjami, kot so: hoja, tek, lazenje, plazenje ... Premikanja v vodi se človek nauči sorazmerno hitro. Proces učenja pravilne plavalne tehnike, ki človeku omogoča, da se premika v vodi dlje časa, pa je sorazmerno dolg, zato je treba z učenjem začeti pravočasno. Za osvojitve določenega sklopa gibov je potrebno namreč veliko število ponavljanj, tudi do 8000. Ko je gibanje osvojeno, je praviloma tudi avtomatizirano, zato je krivulja pozabljanja majhna.

Plavanje se bistveno razlikuje od drugih oblik gibanja zaradi posebnega okolja, v katerem se izvaja. Voda je sicer človekovo osnovno okolje, saj se človek od spočetja razvija v tekočini. Gibanje zarodka in novorojenčka je refleksno, zato znajo že novorojenčki z refleksnim gibanjem lebdeti na vodni gladini. Z razvojem možganske skorje se vedno več refleksov inhibira, zavestno gibanje pa je še preslabo opredeljeno, tako da se mora otrok v kasnejših življenjskih obdobjih naučiti plavati (Kapus, 2001, 62).

Za učenje plavanja je potrebno zadostiti pogojem. Med te uvrščamo učitelje plavanja, dejavnike okolja, razpoložljivost pripomočkov in značilnosti ter sposobnosti učencev, kot so telesne značilnosti, razvojna stopnja, gibalne sposobnosti, vedenjske značilnosti, zdravstveni status in predhodno znanje plavanja. Med dejavnike okolja, ki so materialni pogoji za učenje plavanja, sodijo kopališče ali plavalnišče, bazenska oprema in osebna oprema. Med osebno opremo prištevamo obleko ter opremo. Osebna oprema je sestavljena iz kopalk, kopalne obleke, plavalne kape, natikačev, kopalnega plašča ter kape s ščitnikom za sonce. Oprema pa je sestavljena iz brisače ali vpojne krpe, zamaškov za ušesa, zamaškov za nos ter plavalnih očal.

Kopališče je naravna ali umetna vodna površina s spremljevalnimi objekti, ki so urejeni skladno s predpisi. Zakon opredeljuje kopališče kot odprt ali zaprt bazen ali naravno kopališče v vodnem prostoru, namenjenem kopanju, rekreativnemu in športnemu plavanju ter skakanju v vodo. Kopališča so lahko v javni, zdraviliški, športni, rekreativni, turistični ali gostinski uporabi, oziroma so namenjena opravljanju kopališke dejavnosti ne glede na lastnika oziroma upravljalca in obratujejo trajno ali sezonsko. Bazeni so vodna površina v bazenskem kopališču.

Plavalnišče je pa vodna površina, ki je predpisi ne urejajo, vendar je na njem mogoče izvajati programe učenja in izpopolnjevanja plavanja, če učitelj plavanja prevzame odgovornost za varnost.

Slika 1: Primer učenja plavanja

Vir: Kapus (2001, str. 22)

2.1.2. Rekreacija v vodi

Rekreativno plavanje je svobodno izbrana dejavnost, pri kateri se človek ob igrivem ukvarjanju telesno in duševno sprosti ter okrepi in socialno obogati. Rekreativno plavanje je del različnih rekreativnih dejavnosti, katerih cilji so:

- humanizacija človekovega življenja in dela
- izboljšanje kakovosti človekovega življenja
- ohranjanje in izboljšanje človekovega zdravstvenega stanja
- ohranjanje in izboljšanje človekovih psihofizičnih lastnosti
- ohranjanje in izboljšanje človekovih delovnih sposobnosti
- smotrno in koristno izrabljanje prostega časa
- povečanje človekove produktivnosti
- množično vključevanje prebivalstva v redno dejavnost
- preprečevanje možnosti za nastanek človeku in družbi škodljivih pojavov
- izboljšanje plavalnih tehnik
- povečanje preplavane dolžine v določenem času

Da bi lahko rekreativna plavalna vadba zadovoljila te cilje mora biti pravilno vodena, kar pomeni, da je načrtovana, izvedena, nadzorovana in ocenjena. V nasprotnem primeru lahko pride do pretiravanja v intenzivnosti in obsegu vadbe, kar lahko povzroči okvare organizma.

Vadba rekreativnega plavanja ne bo uspešna, če plavanje ne bo dovolj intenzivno. Vendar pa intenzivnost vadbe ne pomeni samo plavalne hitrosti. Hitrost je odvisna od kombinacije plavalne tehnike in plavalčevih sposobnosti in lastnosti.

Rekreativni plavalec lahko povečuje preplavano dolžino v določenem času z izboljšanjem plavalne tehnike in s povečanjem vzdržljivosti. Rekreativna plavalna vadba tako temelji predvsem na neprekinjenem dolgotrajnem naporu. Intenzivnost take vadbe lahko določimo s standardiziranimi testi, pri katerih obremenitve postopno povečujemo (Kapus, 2001, 344).

Kot zanimivost naj pri tem dodam, da je frekvenca bitja srca pri plavanju nižja kot pri ostalih aktivnostih na kopnem.

2.1.3. Rekreacija v vodi kot alternativa

Rekreacija v vodi lahko nadomešča rekreacijo na kopnem. Pri večini športnih panog je rekreacija v vodi dopolnilo rekreaciji na kopnem in obratno. Vsekakor pa vodna rekreacija ne more popolnoma nadomestiti kopne rekreacije.

Rekreacija v vodi je tako lahko alternativa rekreaciji na kopnem v zimskem delu leta, ko so določene vadbene površine na prostem zasnežene ali zamrznjene, ali pa rekreacijo ovira prehud mraz. To pa ne velja za zimske športe, saj ravno ti v tem delu leta dobijo svojo veljavo. Vseeno se pa po napornem celodnevem smučanju prileže telesu sprostitev v topli vodi.

Pri rekreativnem plavanju pa ne vedno delujejo iste mišice in predeli telesa kot pri rekreaciji na kopnem. Zato je potrebno za vzdrževanje primerne telesne kondicije opravljati še dodatne vaje. Zelo je primerno, da se te vaje opravljajo kar v okviru bazenskega kompleksa, kajti tako imamo vso vadbo združeno na enem mestu, pa še nezaželenega prehajanja iz toplejših prostorov v hladnejše tu ni. Ravno zaradi tega dejstva je potrebno ob načrtovanju bazenskega kopališča predvideti večje površine ob samem prostoru z vodo.

Kot sem že v prejšnjem poglavju izpostavil zanimivost, da je frekvenca bitja srca na kopnem večja kot v vodi, je potrebno temu dejstvu prilagoditi tudi intenzivnost same vadbe v vodi. Temu sledi tudi dejstvo, da je potrebno za samo vadbo v vodi nameniti več časa kot na kopnem, da bi dosegli enak učinek v telesni pripravljenosti.

Ker je vodna rekreacija tako dopolnilo rekreaciji na kopnem, pomembno vpliva predvsem na izboljšanje psihične pripravljenosti in sprostitev za napore na kopnem. Iz literature sem zasledil, da mora rekreativni plavalec vaditi dvakrat do trikrat na teden.

2.1.4. Reševanje iz vode

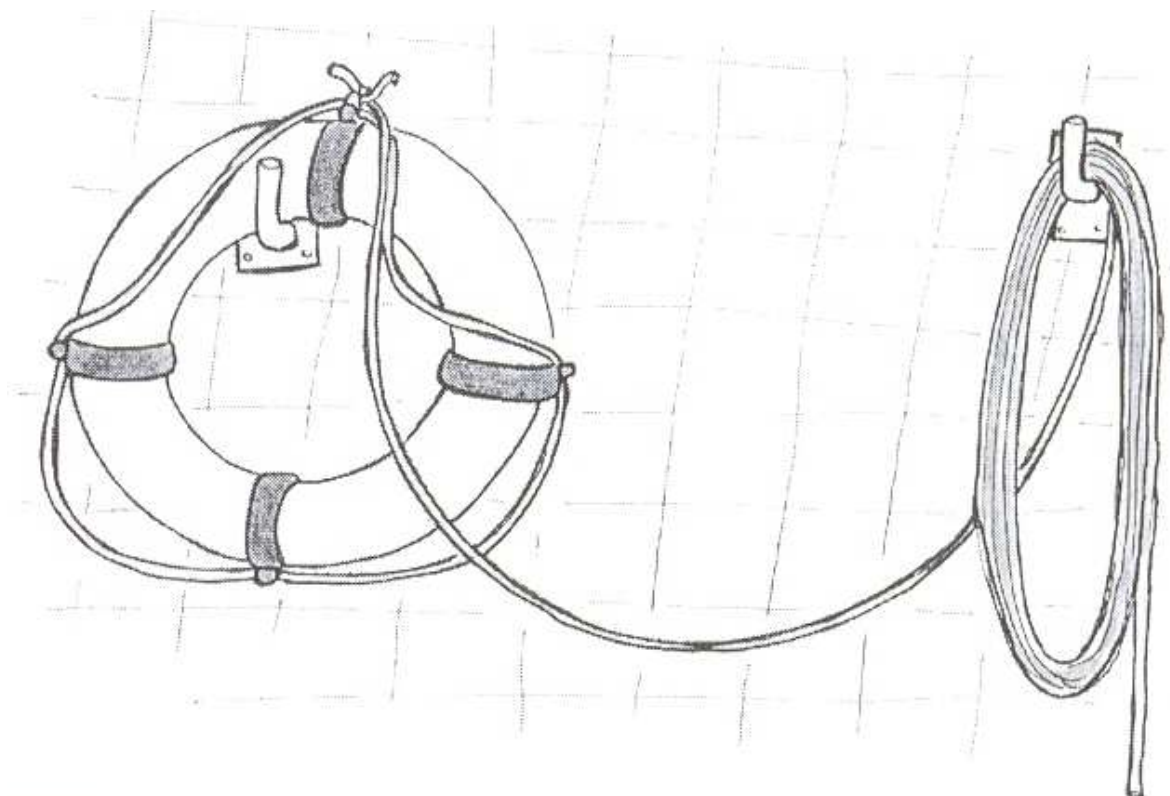
Pri vseh aktivnostih v vodi ali na njej lahko različni vzroki privedejo človeka v stanje, ko potrebuje pomoč sočloveka, da mu reši življenje pred utopitvijo. Do utapljanja ali utopitve lahko pride tudi pri procesu učenja plavanja. Zato mora biti učitelj plavanja usposobljen za reševanje iz vode, saj je med učenjem plavanja z zakonom o varstvu pred utopitvami odgovoren za učence. Učitelj plavanja mora posredovati ta znanja tudi učencem, saj bi moral osnovna znanja reševanja iz vode obvladati vsak, ki zna plavati. Le tako bi ob nesreči takoj pomagali ponesrečencu ne glede na mesto utapljanja in pri tem ne bi ogrozili lastnega življenja. Zgodilo se je že, da je ponesrečenca reševal neveščki reševalec, ki je zaradi napačnega posredovanja utopil oba.

Utopitev je smrt zaradi potopitve pod vodno gladino. Povzroči jo naravna ali druga nesreča oziroma nepredviden dogodek pri katerekoli dejavnosti na vodi, v vodi ali ob njej. Smrt nastopi zaradi zadušitve, ko voda zapre dihalne poti. Vzroki za utopitev so primarni ali sekundarni:

- primarni vzroki: Ponesrečenec je bil v začetni fazi utapljanja še pri zavesti, vendar se utopi zaradi nezmožnosti obdržanja na vodni gladini.
- Sekundarni vzroki: Ponesrečenec v vodi izgubi zavest zaradi različnih vzrokov in se utopi. Najpogostejši vzroki za izgubo zavesti so: težave s srcem, znižanje krvnega pritiska, epileptični napad, strah, panika, skok v vodo po dolgotrajnem sončenju, udarec, kašljanje zaradi prihoda vode v grlo ... (Kapus, 2001, 344)

Za reševalce je reševanje ponesrečenca, ki se utaplja zaradi primarnih vzrokov, lažje, saj ponesrečenec v začetni fazi lahko kliče na pomoč, ali kaže vidne znake, da potrebuje pomoč. Pri utopitvah, kjer je začetek utapljanja izguba zavesti, pa ponesrečenec neopazno potone pod vodno gladino. Polovico utopitev povzročijo primarni vzroki, polovico pa sekundarni.

Slika 2: Rekviziti za reševanje iz vode – reševalni obroč z vrvjo

Vir: Kapus (2001, str. 54)

2.1.5. Ostale vodne aktivnosti

Poleg učenja plavanja, rekreacije v vodi ter reševanja iz vode, je tu še ogromno število drugih aktivnosti, za katere se lahko uporablja vodna površina.

Najprej naj omenim kolektivne vodne športe, kot so vaterpolo, podvodni hokej, vodna košarka..., ki poleg ostalih pozitivnih učinkov spodbujajo tudi kolektivni duh in pripadnost svojemu moštvu.

Nato so tu vsi individualni vodni športi, kot so tekmovalno plavanje, skoki v vodo..., ki spodbujajo samostojne veščine posameznika.

Vodna površina se lahko uporablja tudi za trening podvodnih športov, kot je npr. potapljanje.

Vodna površina je namenjena tudi vsem vrstam iger z žogo, za katere obstajajo pravila ali pa se jih uporabniki izmislijo sami.

Za nekatere invalidne osebe je voda edini način rekreacije in športnega udejstvovanja. Voda tudi blagodejno vpliva na zdravljenje poškodb in je zelo pomemben dejavnik v času rehabilitacije po poškodbah.

Vodna površina se lahko uporablja tudi za učenje premagovanja vodnih ovir, kot npr. v vojski, s tem namenom, da se izgubi strah pred vodo ter pridobiva plavalno vzdržljivost v težavnih razmerah.

3. NAMEN IZGRADNJE VODNIH POVRŠIN

V Slovenski vojski bi se novozgrajeno bazensko kopališče uporabljalo za najrazličnejše namene. Kot sem že v prejšnjih poglavjih podal namene vodnih površin v splošnem, tako bi se tudi bazensko kopališče Slovenske vojske poleg splošnih namenov uporabljalo še za specifične namene enot Slovenske vojske.

Tabela 1: Nameni izgradnje bazenskega kopališča Slovenske vojske

<i>Namen</i>	<i>Uporabniki</i>	<i>Pogostost uporabe</i>
TEKMOVANJA	TEKMOVALCI - PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE	URNIK TEKMOVANJ
OKREVANJE PO POŠKODBAH	POŠKODOVANE VOJAŠKE OSEBE	PO POŠKODBAH
REDNA ŠPORTNA VADBA	VSI PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE	VSAKODNEVNO
USPOSABLJANJE IZ PODVODNIH VSEBIN	POTAPLJAŠKA ENOTA 430. MORNARIŠKEGA DIVIZIJONA	TEDENSKI CIKLUSI
REŠEVANJE IZ VODE	SLUŠATELJI VOJAŠKIH ŠOL, DOLOČENE ENOTE SLOVENSKE VOJSKE	TEDENSKI CIKLUSI
REKREACIJA	VSI PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE	VSAKODNEVNO
PREDSTAVITVE	DEMONSTRATORJI	DNEVI ODPRTIH VRAT
ŠPORTNO DRUŽENJE	ENOTE NA ŠPORTNIH DNEVIH	ŠPORTNI DNEVI
PREVERJANJE GIBALNIH SPOSOBNOSTI- ALTERNATIVNI TEST	PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE Z ZDRAVSTVENIMI OMEJITVAMI	DVAKRAT LETNO
PREVERJANJE GIBALNIH SPOSOBNOSTI- NOVI TEST	VSI PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE	DVAKRAT LETNO
ODDAJANJE OBJEKTA V NAJEM	CIVILNE OSEBE	VSAKODNEVNO, IZVEN ČASA UPORABE SLOVENSKE VOJSKE

3.1. UPORABA VODNIH POVRŠIN

Vodne površine bazenskega kompleksa za potrebe usposabljanja pripadnikov Slovenske vojske bi se uporabljale tako v vojaške kot tudi v civilne namene. Težnja vsake vojske je, da znajo njeni pripadniki čim več veščin iz premagovanja najrazličnejših ovir, ki bi jih pri opravljanju njihove službe lahko motile. Ena od teh ovir je tudi vodna površina, ki predstavlja ob primerni globini in brez ustreznih pripomočkov za neplavalca nepremagljivo oviro. Zato je težnja, med drugimi vojskami tudi Slovenske vojske, da bi znali vsi njeni pripadniki plavati oziroma kako drugače premagati vodno oviro.

V ta namen je potrebno imeti že pri začetnem usposabljanju pripadnikov Slovenske vojske na razpolago določeno vodno površino primernih mer. Pred usposabljanjem je potrebno preveriti znanje plavanja vsakega kandidata za vojaka in mu temu primerno prilagoditi program usposabljanja.

Neplavalce je potrebno postopoma navajati na vodo, da bi tako kandidati neplavalci izgubili strah pred vodo ter morebitno utopitvijo. Za take kandidate ni potrebno imeti velike vodne površine, ampak čim manjšo in po možnosti globine manjše od telesne višine kandidatov. Z raznimi rekviziti, kot so npr. plavajoče blazine, vzbudimo pri kandidatih upanje in zagotovilo, da se da tudi v vodi s primernim znanjem ostati na površini. Ko osvojijo to znanje, jih lahko preselimo v večji bazen s še vedno isto globino kot v majhni vodni površini tako, da se ob morebitni napaki še vedno lahko oprejo na trdno podlago pod nogami in tako preprečijo morebiten strah, ki bi jih oviral pri nadaljnjem usposabljanju. Ko pridobijo zaupanje v svoje sposobnosti v takšnih vodnih površinah jih preselimo v večji bazen z normalno globino vode z ostalimi kandidati, ki so plavalci.

Kandidate plavalce je potrebno rangirati tudi po njihovem predznanju plavanja. Potrebno je ugotoviti pomanjkljivosti in jih odpraviti oziroma dopolniti njihovo znanje.

Sam bazenski kompleks za potrebe usposabljanja pripadnikov Slovenske vojske pa se ne bi smel uporabljati samo za vojaške namene ampak tudi za civilne, saj mora na vseh področjih vojska sodelovati in si medsebojno pomagati s civilno sfero. V delovnem času pripadnikov Slovenske vojske bi se uporabljal za vojaške namene, preostali čas pa bi morali bazen čimbolj izkoristiti za komercialne namene. Vsak bazen prinaša uporabniku izgubo, tudi ob dovolj visoki vstopnini za uporabnike. Pripadniki Slovenske vojske bi imeli v bazenski kompleks brezplačen vstop. Zato bi morali v preostalem času, ko Slovenska vojska ne bi uporabljala bazena, čimbolj pokriti izgubo, da bi s tem čimmanj obremenili državni obrambni proračun.

3.1.1. Tekmovanja

S tekmovalnostjo med pripadniki Slovenske vojske izboljšujemo znanja in samozavest pripadnikov ter spodbujamo moštveni duh.

V bazenskem kopališču Slovenske vojske bi se lahko izvajala najrazličnejša tekmovanja v plavanju, športnih igrah, potapljanju in podobnih disciplinah tako na ravni enot, kot tudi na državnem in svetovnem nivoju. Seveda pa bi moralo bazensko kopališče za takšna tekmovanja ustrezati določenim zahtevam.

Tako bi morali za tekmovanja na svetovni ravni v olimpijskih disciplinah, kot so npr. plavanje, vaterpolo, ipd. zgraditi bazen dolžine 50 metrov in širine 25 metrov ter primerne globine. Tudi za državna tekmovanja bi potrebovali bazen takšnih mer, medtem, ko za tekmovanja na ravni enot ne bi potrebovali vodno površino takšnih mer, ampak bi lahko večjo površino pregradili na več manjših površin.

Če bi hoteli tekmovanja prirejati tudi v zimskem času, ko na prostem tudi v drugih športnih panogah ni veliko tekmovanj, bi bilo potrebno bazen pokriti in primerno ogrevati. Priporočljivo bi bilo, če bi lahko streho med poletnim časom lahko odkrili. V ta namen obstajajo posebne montažne strehe iz platna, ki se jih da po potrebi odstraniti, vendar pa pri teh strehah obstaja vprašanje toplotne izolativnosti ter občutljivosti na vremenske vplive.

Med zahtevami za izvedbo športnih tekmovanj sem zasledil, da se mora temperatura vode v bazenu gibati med 24 in 28 stopinjami Celzija. Bazen bi moral imeti tako plitvo kot globoko vodo. Plitva voda pomeni, da lahko uporabnik stopi na dno, pri tem pa mu voda ne sme segati preko višine prsi. Globoka voda pa pomeni, da uporabniku voda sega preko glave in pri tem uporabnik ne more stopiti na dno. Med zahtevami za športna tekmovanja so tudi ustrezne sanitarije in garderobe za preoblačenje, prostori za sušenje las ter prostor za ohlajevanje v zimskem času, ko je prehod med zunanjim mrzlim zrakom in notranjim ogrevanim zrakom nevaren za razna prehladna obolenja.

Proge za tekmovanja bi morale biti pregrajene s plavajočimi vrvmi s plovci. Za primer nesreč pa bi moral imeti bazenski kompleks na voljo tudi opremo za oživljanje in reševalne pripomočke. Na tekmovanjih bi morala biti obvezno prisotna tudi zdravniška ekipa za nudenje prve pomoči.

Tekmovanja na državni in svetovni ravni bi si želelo ogledati tudi veliko gledalcev, zato bi bilo pametno razmišljati tudi o gradnji tribun v bazenskem kopališču.

Slika 3: Odskočne deske s tekmovalnimi progami za tekmovanja

Vir: <http://www.histi.si/galerija-javni.php>

3.1.2. Okrevanje po poškodbah

Tako kot pri vseh drugih poklicih se tudi v vojski dogajajo nesreče. V vojski se vsakodnevno upravlja z orožjem in drugimi nevarnimi pirotehničnimi sredstvi, zato je možnost poškodb toliko večja.

Pri nekaterih vojaki se pojavljajo kronične poškodbe gibalnih udov. Pojavljajo se tudi zlomi udov, tako v civilnem kot tudi v vojaškem življenju. Znale so tudi razne poškodbe zaradi starosti osebe.

Poznamo tudi najrazličnejše poškodbe športnikov, ki potrebujejo za normalno vrnitev na tekmovalna prizorišča daljši čas okrevanja. Poškodovani ud je potrebno po ozdravitvi poškodbe postopoma obremenjevati, za ta namen je najprimernejša aktivnost v vodi.

V novejšem času, ko vojaki odhajajo na razne misije, se lahko na kriznih žariščih vnamejo spopadi in nastanejo žrtve tudi med vojaki, ki skrbijo za red in mir. Veliko sodobnih orožjih je namenjeno temu, da nasprotnikove vojake samo onemogoči in ne ubije, zato se povečuje število ranjenih vojakov, ki ob prihodu v lastno državo potrebujejo ustrezno zdravljenje in okrevanje po poškodbah.

Takojšnje zdravljenje po poškodbah nudijo zdravniške ekipe, po vsakem zdravljenju pa je potreben tudi določen čas za okrevanje. Ker so največkrat pri vojaških spopadih poškodovane okončine ne smemo okončin obremenjevati.

Zato je za okrevanje in pridobivanje ustrezne kondicije po poškodbah najprimernejša vodna površina, kje se telo sprost in nabira nove moči za naslednje akcije. Z izgradnjo bazenskega kopališča Slovenske vojske bi zadostili tudi tem potrebam, ki jih zaenkrat ni veliko, vendar pa bo s povečevanjem števila slovenskih vojakov na kriznih žariščih možnost za nastanek poškodb večja.

Voda mora biti za takšne prilagojene programe okrevanja plitva, da se ne bi poškodovanec ob podoživljanju travm ob nastanku poškodb ter nezmožnosti na reagiranje na nepredvidene situacije v vodi zaradi omejene gibalne sposobnosti, morebiti prestrašil in utopil. Za takšne programe se tudi ne zahteva velika vodna površina, večja površina pa se ustrezno pregradi. Temperatura vode bi morala biti nekoliko višja kot za tekmovalne namene, saj se poškodovanci niso zmožni tako hitro gibati in ohranjati svojo telesno temperaturo kot zdravi vojaki. V nasprotnem primeru obstaja možnost podhladitve in poslabšanje že tako slabega zdravstvenega stanja zaradi raznih prehladnih obolenj.

Znano je, da voda blagodejno vpliva na celjenje raznih površinskih ran, nastalih z različnimi orožji. S tem bi lahko v nekaterih primerih nadomestili zdravljenja vojaških oseb v zdraviliščih in s tem prihranili nekaj sredstev državnega proračuna. Poškodovana oseba bi se tako lahko tudi lažje ponovno vključila v svojo enoto, saj bi si ponovne moči za delo nabirala v vojaškem objektu in se tako tudi psihološko pripravila na svoje nadaljnje delo. Srečevala bi se lahko s prejšnjimi in bodočimi poškodovanimi delovnimi kolegi, ki bi v bazenskem kopališču uporabljali vodne površine za iste namene, ali z zdravimi kolegi, ki bi vodne površine uporabljali za druge namene.

3.1.3. Redna športna vadba

Kot alternativo vsakodnevni redni športni vadbi v enotah Slovenske vojske, ki se izvaja v športnih panogah na kopnem, bi lahko uvedli športno vadbo ob vodni površini in v njej. Redna športna vadba pomaga ohranjati vojaku primerno telesno pripravljenost ter ga tudi psihično sprosti, saj pri tem odvrne misli od napornega usposabljanja.

Kot vzoren primer takšne vadbe naj navedem Vojašnico v Murski Soboti, kjer se ob neposredni bližini vojašnice v poletnem času izvaja redna jutranja športna vadba za kandidate na prostovoljnem služenju vojaškega roka v mestnem kopališču Murska Sobota. Pa tudi sicer je za pripadnike Slovenske vojske, ki delajo v Vojašnici Murska Sobota, v prostem času omogočen brezplačen vstop na kopališče. Mestno kopališče v Murski Soboti je sicer del večjega športnega kompleksa Fazanerija, ob katerem se nahaja tudi vojašnica, vendar bi lahko tudi po drugih vojašnicah po Sloveniji organizirali takšen način športne vadbe. A obstaja tudi pri tem pomanjkljivost, saj je v hladnejših mesecih letno kopališče zaprto in zato ni možnosti za alternativni način redne športne vadbe v vodi. Rešitev bi bilo pokrito bazensko kopališče, a kot sem že omenil je mestno kopališče v civilni lasti občine, in je zato od njih odvisno, če bodo poleg ostalih uporabnikov bazena tudi pripadniki Slovenske vojske v Vojašnici Murska Sobota deležni te ugodnosti.

Vaje na kopnem v okviru redne športne vadbe se lahko nadomesti z ustreznimi v vodi in ob njej. Pri tem pa ne smemo pozabiti na primerljivost zahtevnosti vaj na kopnem in v vodi, da ne bi po nepotrebem padla fizična pripravljenost pripadnikov Slovenske vojske.

V vodi bi se pripadniki Slovenske vojske vsakodnevno navajali na nove razmere in pridobivali izkušnje za delo na vodi in ob vodi. Da ne bi postala redna športna vadba v vodi monotona in nezanimiva bi se lahko z različnimi rekviziti, ki jih je mimogrede veliko več kot na kopnem, domislili vedno novih možnosti za popestritev vadbe.

Redna športna vadba v vodi je še kako dobrodošla v vročih poletnih mesecih, ko je vsakršno pretirano ukvarjanje s športom na kopnem škodljivo in nevarno za človeški organizem.

Zahtevnejšim športnikom v Slovenski vojski redna športna vadba v okviru jutranje vadbe ni dovolj. Zato bi ob nadomestilu jutranje vadbe na kopnem z vodno, to pomenilo dodatek njihovemu običajnemu treningu.

3.1.4. Usposabljanje iz vodnih vsebin

Za pripadnike Slovenske vojske bi se specialistični tečaji iz podvodnega reševanja, odstranjevanja podvodnih min ter odpravljanja podvodnih okvar plovil organizirali v okviru 430. Mornariškega divizijona v Ankaranu pri Kopru. Ker je sama enota nameščena v neposredni bližini morja, potreba po vodni površini za ta usposabljanja ni aktualna.

V Sloveniji imamo poleg morskih površin tudi veliko drugih vodnih površin, od jezer, rek do podzemeljskih vodnih površin. Potapljači morajo biti pripravljeni za posredovanje na vseh krajih in v vseh pogojih, zato je potrebno usposabljanje izvesti tudi v teh površinah.

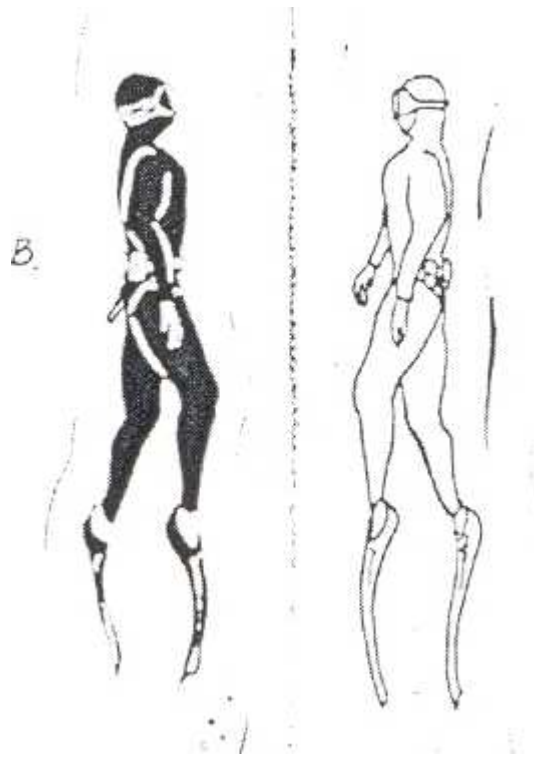
Priporočljivo bi bilo, da se tečajniki potapljanja naučijo obnašanja tudi v sladkovodnih prostorih. Slana voda je namreč zaradi vsebnosti soli gostejša in predmeti v njej se pri enakih lastnostih drugače obnašajo kot v sladkih vodah.

Tečajniki bi imeli ob pokitem bazenskem kopališču Slovenske vojske možnost učenja tudi v zimskih mesecih, ko v naravi zaradi zmrzali in drugih vremenskih neprilik ni možnosti za to. Za potapljače bi ustrezalo bazensko kopališče večjih globin. Takšno kopališče bi lahko tudi opremili s posebnimi rekviziti, ki bi predstavljali razmere delovanja tako v rekah kot tudi v težko dostopnih kraških jamah. Vse te zahteve bi bilo moč doseči s pregradami večjega bazenskega kopališča. Že pri načrtovanju bazenskega kopališča pa bi bilo potrebno misliti na primerno globino za potapljače. Globino bi se lahko s posebnimi pripomočki tudi zniževalo za ostale namene.

Vodno površino bi lahko poleg tečajev potapljanja z dihalnimi napravami uporabljali tudi za tečaje potapljanja brez dihalnih naprav oziroma potapljanja na dah. Vojake je potrebno naučiti preživeti tudi v pogojih, ko jim ni na voljo možnost uporabe tehničnih pripomočkov.

Edina vodna površina v Sloveniji namenjena usposabljanju pripadnikov 430. Mornariškega divizijona se nahaja v Izobraževalnem centru na Igu. Vendar pa mislim, da bi morala imeti Slovenska vojska za svoje potrebe ločen objekt od civilnega.

Slika 4: Primer tečaja potapljanja v vodi – na dah

Vir: Kapus (2001, str. 149)

V drugih državah imajo veliko razvitejše programe usposabljanja za potapljače. Vzemimo za primer samo Ameriško vojsko, kjer poznajo posebne podvodne enote, ki skrbijo za varnost vojaškega ladjevja. V Slovenski vojski sicer razen vojaške ladje Ankaran nimamo drugih vojaških plovil, zato tudi ni potrebe po takšnih enotah. Vendar pa se z uveljavljenjem Slovenije na mednarodnem prizorišču vse bolj pojavljajo tudi potrebe po takšnih enotah. Za primer vzemimo samo obiske vojaških ladij tujih držav v naših pristaniščih, kjer se tudi zahteva določena mera varovanja.

3.1.5. Reševanje iz vode

Za reševanje ponesrečencev iz vode obstajajo določeni programi, po katerih se izvaja usposabljanje. Za pripadnike Slovenske vojske je pomembno, da znajo pomagati svojim kolegom v enoti v težavah ter sami sebi. V zadnjem času pa postaja vse bolj pomembna humanitarna dejavnost, ko je potrebno vse bolj pomagati civilnemu prebivalstvu.

Čeprav naj bi bili vsi vojaki v enoti psihično in fizično pripravljeni za izvrševanje zadane naloge, nastanejo vseeno nepredvidene težave. Tako se kaj hitro lahko zgodi, da se soborec znajde v težavah v vodi in mu je potrebno pomagati. Če si sam ne more pomagati, so tu kolegi iz enote, ki so za ta namen usposobljeni za nudenje pomoči. Veliko civilnega prebivalstva v državah, kamor Slovenija pošilja svoje vojake na misije, je neplavalcev. Majhna nepredvidnost in nerazsodnost, pa je civilist v nerešljivi situaciji. Rešitev življenja v takšni situaciji vliva zaupanje civilnega prebivalstva do tujih enot na njihovem ozemlju in pomeni vojakom več kot kakršnekoli priznanje s strani nadrejenih.

Da bi bili na te razne nepredvidljive situacije pripravljeni, moramo vojake ustrezno usposobiti ter pridobljeno znanje stalno obnavljati. V ta namen je potrebno redno vaditi reševanje ponesrečencev iz vode v primerni vodni površini in ob oteževalnih okoliščinah. Zaman je vadba v idealnih razmerah, ko pa se v realnosti vsaka idealizirana stvar kaj hitro podre.

Ravno v ta namen bi bilo potrebno ob gradnji bazenskega kopališča Slovenske vojske razmišljati tudi o prostoru za vadbo reševanja iz vode. Vodna površina v ta namen bi lahko bila večja, da bi reševalci imeli občutek za morebitno premagovanje razdalje do ponesrečenca, ki se je ponesrečil daleč od obale. Vodna površina bi morala biti tudi globoka, da se trening reševanja ne bi mogel preveč idealizirati.

Oteževalne okoliščine bi lahko simulirali navidezni ponesrečenci, lahko bi pa tudi dodali razne naravne oteževalne okoliščine. Tu mislim predvsem na deročo vodo, naravne ovire in nevarnosti v njej, temperaturo vode in podobno. Vse to bi se dalo doseči z ustreznimi dodelavami samega bazena. Tako bi lahko deročo vodo simulirali s posebnimi vodnimi brizgalnimi napravami, ki bi poskrbele za močan pretok vode v bazen. Naravne ovire v vodi bi predstavljali razni plavajoči predmeti, vrvi in podobno. Za znižanje temperature vode, bi poskrbeli tako, da bi se tečaji reševanja iz vode izvajali na koncu ali pa na začetku delovnega dne bazenskega kopališča, ko vodo ni več potrebno ogrevati, ali pa se ta še ni dovolj ogrela za ostale aktivnosti v njej. Seveda bi bilo potrebno vse programe, ki bi se izvajali predhodno podrobno preučiti in načrtovati in tako bi lahko sestavili poseben urnik izvajanja aktivnosti, za čigar namen bi bilo zgrajeno bazensko kopališče Slovenske vojske. Tako bi zmanjšali stroške in poenostavili sistem dela v bazenskem kopališču.

Slika 5: Vodna brizgalna naprava

Vir: <http://www.bazeni.info/hr/bazeni.php?chap=tehnika&cat=oprema>

3.1.6. Rekreacija

Rekreacija je v današnjem sodobnem svetu postala nekaj nujnega za prebroditev vsakodnevnih težav in pomeni sprostitev in pridobivanje moči za nove podvige.

Tako bi si pripadniki Slovenske vojske po napornem dnevu privoščili v bazenskem kopališču potrebno sprostitev in moči za naslednji delovni dan. Za ta namen bi morala biti namenjena čim večja vodna površina, da bi se vanjo spravilo kar največ pripadnikov Slovenske vojske.

Nekateri pripadniki bi si po celodnevem sedenju v pisarni lahko privoščili dnevni trening za vzdrževanje potrebne kondicije, ostali pa bi si morda po celodnevem napornem usposabljanju privoščili sprostitev v vodi.

Rekreacija v vodi pa ne bi smela nadomestiti tiste na kopnem v naravi, ampak bi bila le kot dopolnilo oziroma alternativa v zelo hladnih zimskih mesecih ali pa zelo vročih poletnih mesecih.

Slika 6: Primer pregraditve vodnih površin po globini s pregradami

Vir: <http://www.histi.si/galerija-javni.php>

Rekreacijo vsekakor ne smemo zamenjevati z redno športno vadbo, saj je prva namenjena predvsem telesni in duševni sprostitvi, slednja pa predvsem vzdrževanju primerne telesne pripravljenosti.

Za rekreacijo je pomembno, da v njej prepoznamo tudi delček zabave in predvsem psihično sprostitev po celodnevni delovni napetosti. Učinki takšne vodne aktivnosti se kažejo v večji delovni produktivnosti, veselju do dela, dobrih medsebojnih odnosih na delovnem mestu in podobno.

Rekreacija v vodi pomeni tudi družaben dogodek, kjer spoznavamo nove kolege ter tudi utrjujemo dobre medsebojne odnose v enoti.

3.1.7. Predstavitve

Slovenska vojska si je v zadnjem času z razno raznimi medijsko zanimivimi zgodbami pridobila negativen sloves v javnosti. Tega negativnega slovesa se mora čim prej znebiti in se pokazati v lepši luči in z vsem spoštovanjem do države Slovenije.

Ena od poti, kako se znebiti negativnega slovesa, je tudi, da širši javnosti pokaže s čim se vse ukvarja in kaj vse so sposobni njeni pripadniki. Bazensko kopališče Slovenske vojske bi bilo zelo primeren poligon za takšne predstavitve zmožnosti Slovenske vojske. V ta namen in za potrebe tekmovanj bi zelo prav prišle tribune, da bi si lahko čim več obiskovalcev dneva odprtih vrat ogledalo sposobnosti Slovenske vojske.

Dobro bi bilo razmišljati o montažnih tribunah, saj se tribune razen za ta dva namena za ostale namene v bazenskem kopališču ne bi uporabljale in bi predstavljale le nepotrebno zavzete prostora, ki bi bil primeren za ostale aktivnosti.

Na dnevih odprtih vrat, ki bi jih lahko poleg praznika Slovenske vojske prirejali še nekajkrat v letu, bi sodelovali v prvi vrsti enote Slovenske vojske, ki imajo pri svojem delu vsakodnevno opraviti z vodnimi površinami. Tako bi sodelovale potapljaške enote, inženirske enote, in podobno. Organizirali bi lahko tudi tekmovanja v različnih športnih panogah od plavanja do športnih iger med pripadniki Slovenske vojske in civilnim prebivalstvom. S temi dejanji bi si Slovenska vojska najhitreje pridobila izgubljeni sloves zaupanja vredne vojske.

Dnevi odprtih vrat bi bili tudi priložnost predstavitve samega bazenskega kopališča Slovenske vojske, njegovih zmožnosti ter idealna možnost sklepanja pogodb o najemu objekta v prostem času za civilne potrebe.

3.1.8. Športno druženje

Pripadniki enot Slovenske vojske z medsebojnim druženjem poglobljajo prijateljstva, ki so zelo pomembna za homogenost takšne organizacije, kot je Slovenska vojska. Športno druženje se lahko organizira med pripadniki iste enote ali pa med pripadniki različnih enot Slovenske vojske. Za namen športnega druženja so organizirani športni dnevi. Z njimi se popestri monotonost dela na delovnih mestih in omogoči navezovanje stikov z ostalimi pripadniki enot.

Če se športno druženje na športnih dnevih organizira med pripadniki iste enote je seveda, odvisno od velikosti enote, potrebno za takšno prireditev priskrbeti ustrezno velik prostor. Za to bi bila lahko namenjena večja vodna površina, kjer bi se lahko sočasno odvijalo več programov. Seveda bi morali športne dneve predhodno skrbno načrtovati, saj vseh pripadnikov Slovenske vojske naenkrat ne bi mogli stlačiti v noben še tako velik prostor. Smiselno bi bilo organizirati športne dneve po enotah s čim manjšim časovnim razmikom med različnimi enotami.

Slika 7: Rekviziti za športno druženje na vodnih površinah

Vir: <http://75.126.4.10/~udva2/index.php/kosarka/>

Razmejitve med programi športnega dneva oziroma disciplin se naredijo s fizičnimi pregradami, vrvmi ali plovci. Discipline, v katerih bi se lahko pripadniki Slovenske vojske pomerili med seboj, bi bile vse vrste tekmovanj v plavanju, športne igre z žogo in podobno. Prireditev bi lahko popestrili tudi z novimi programi, ki bi si jih organizatorji sami domislili. Lep primer takšnih novo izmišljenih programov so Igre brez meja, ki se organizirajo med različnimi državami. Smisel teh programov bi bila zabava in ne tekmovanje, saj bi le tako lahko izgradili zdrav kolektiv pripadnikov Slovenske vojske.

K organizaciji športnih dnevoov bi lahko povabili tudi priznane animatorje, ki bi znali popestriti dogajanje. Lahko bi se povabilo tudi znane glasbene skupine, da bi s tem pripadnikom Slovenske vojske ostali športni dnevi še dolgo časa v lepem spominu in jim s tem dali novih moči za nadaljnje delo.

Bistvo športnega druženja pa ni tekmovalnost med enotami oziroma med posamezniki znotraj njih, temveč načelo »Važno je sodelovati, ne zmagati«. Tako se goji kolektivni duh medsebojne pomoči pri skupnem uspehu celotne organizacije.

3.1.9. Preverjanje gibalnih sposobnosti

Zaradi specifičnosti poklica kot je vojak, je potrebno v vsaki enoti Slovenske vojske posameznega pripadnika preveriti nekajkrat letno, če je še sposoben za opravljanje svojega poklica. Vojak je za razliko od civilnih poklicev nenehno izpostavljen naporom in raznim nevarnostim, zato se od njega zahteva ustrezna psihična in fizična pripravljenost.

Redna preverjanja gibalnih sposobnosti se izvajajo dvakrat letno v času od meseca maja do meseca oktobra. Vsak pripadnik STAS SV se mora udeležiti enega preverjanja. Načrtujejo se z Letnim planom dela SV, neposreden ukaz za izvedbo preverjanja SV izda pristojni poveljnik.

Izredna preverjanja, ki se izvajajo zato, da bi ugotovili stanje gibalne usposobljenosti, za potrebe napotitve na šolanje, opravljanja dodatnih izrednih nalog, usposobljenosti enot ali posameznika, napredovanja in službene ocene, potekajo skozi vse leto. Ukaze za izvedbo izrednih preverjanj izda nadrejeni poveljnik, od nivoja bataljona ali višje, za podrejene enote ali posameznike.

Pri preverjanju gibalnih sposobnosti uporabljamo naslednje teste:

- testi, ki jih opravljajo vsi pripadniki MORS, razporejeni na vojaških dolžnostih;
- testi, ki jih opravljajo kandidati za poklicnega pripadnika stalne sestave SV;
- testi, ki jih opravljajo kandidati za pogodbenega pripadnika rezervne sestave SV.

Pri preverjanju gibalnih sposobnosti se lahko uporabljajo redni ali pa alternativni test. Redni testi obsegajo sklece, dviganje trupa ter tek. Alternativni test pa obsega hojo. Redni testi se uporabljajo za zdravstveno popolnoma sposobne pripadnike Slovenske vojske, medtem, ko se alternativni test uporablja za pripadnike z določenimi zdravstvenimi omejitvami. V obeh primerih so za preverjanje gibalnih sposobnosti namenjeni samo testi, ki se opravljajo na kopnem.

Seveda pa se tu pojavi problem, saj določeno pripadniki s hujšimi poškodbami niso sposobni opravljati niti alternativnega testa, so pa v zadostni fizični kondiciji. Možnost povečevanja števila takšnih pripadnikov, bo s povečevanjem števila vojakov, ki sodelujejo na raznih misijah kriznih žarišč v tujini, vse večja.

V tem primeru pride nadvse prav opravljanje alternativnega testa gibalnih sposobnosti v vodni površini. Potrebno bi bilo določiti ustrezno razdaljo plavanja, ki bila enakovredna hoji oziroma teku na kopnem. Pri tem bi bilo potrebno upoštevati že v prejšnjih poglavjih poudarjeno dejstvo o primerljivosti fizičnih naporov v vodi in na kopnem.

Poleg določenih kopenskih testov, bi bilo smiselno razmisliti tudi o dopolnitvi rednih testov iz vodnih vsebin. V nekaterih drugih državah imajo pri preverjanju gibalnih sposobnosti pripadnikov nacionalnih vojsk vpeljane tudi teste iz vodnih panog.

Tako bi se preverjalo poleg primernosti in zadostni usposobljenosti za delo na kopnem tudi sposobnost pripadnikov v vodi oziroma na vodni površini. Bazensko kopališče bi bilo za ta preverjanja idealen prostor. V ta namen bi potrebovali večjo vodno površino z globoko vodo, saj naj bi bili vsi pripadniki Slovenske vojske plavalci in brez strahu pred vodnimi površinami. Temperatura vode bi bila, ravno tako kot za tekmovanja nekoliko nižja od običajne.

Prednost takšnega preverjanja gibalnih sposobnosti, bi bilo tudi v možnosti celoletnega preverjanja ne glede na vremenske razmere, saj bi bilo bazensko kopališče na voljo uporabnikom vse leto. Za razliko od preverjanja gibalnih sposobnosti v vodi, se na kopnem pojavljajo omejitve zaradi športne infrastrukture in vremenskih pogojev testiranja v poletnem in zimskem času.

3.1.10. Oddajanje objekta v najem

Prišli smo do poglavja, za katerega nisem bil prepričan, da bi ga lahko uvrstil med namene izgradnje bazenskega kopališča za potrebe usposabljanja pripadnikov Slovenske vojske. Slovenska vojska je namreč po ustavi neprofitna organizacija in tako za svoje delovanje uporablja izključno sredstva iz državnega proračuna. Vendar pa sem s preučevanjem primerov iz prakse zasledil, da obstaja tudi možnost izkoriščanja vojaških objektov v civilne namene.

Mislím, da je to zelo prav, saj se na ta način pogloblja tesno sodelovanje med vojaškim in civilnim prebivalstvom. Ker Slovenska vojska nima lastnega bazenskega kopališča, sedaj za potrebe usposabljanja njenih pripadnikov uporablja civilne objekte. Ravno tako, kot civilna sfera ponuja vojaški uporabo svojih objektov v vojaške namene, tako naj bi potekalo tudi v obratni smeri.

Seveda pa je prioriteta izgradnje bazenskega kopališča Slovenske vojske uporaba objekta za vojaške namene. V preostalem času, ko se objekt ne bi uporabljal za vojaške namene, pa bi lahko bazensko kopališče oddajali v najem za potrebe civilnega prebivalstva. Gledano iz ekonomskega stališča, bi to pomenilo manjšo obremenitev za državni proračun ter s tem še bolj poudarilo pomen izgradnje takšnega kopališča. Potreba po objektih z vodnimi površinami s strani raznih civilnih organizacij in društev je zelo velika.

Predvsem v večjih mestih se prebivalci po napornem delovnem dnevu radi sprostijo ob različni rekreaciji, med katero spada tudi plavanje. V zimskem času je to za mnoge zaradi vremenskih razmer tudi edini možni način rekreacije in ohranjanje primerne telesne pripravljenosti. Tudi v poletnih mesecih, ko je večina pripadnikov Slovenske vojske na dopustih, bi bila za mnoge civilne prebivalce zaradi vročine edina možnost rekreacije ter način ohlaiditve pred sončno pripeko in vročino.

Razna plavalna in potapljaška društva ter organizacije za svoje delovanje nujno potrebujejo vodne površine. Z izgradnjo bazenskega kopališča Slovenske vojske bi se tudi število omenjenih društev povečalo. Za uporabo bazenskega kopališča za civilne namene bi zaračunavali uporabnino oziroma vstopnino. Ta denar bi se uporabljal izključno za delovanje in vzdrževanje bazenskega kopališča.

Nameni uporabe bazenskega kopališča Slovenske vojske za civilno prebivalstvo se v osnovi ne bi bistveno razlikovali od tistih za vojaške namene. Civilno prebivalstvo bi jih lahko uporabljalo za plavanje, rekreacijo, sprostitev, športne igre, razne družabne prireditve in podobno. Med tednom bi lahko civilno prebivalstvo uporabljalo bazensko kopališče Slovenske vojske v poznih popoldanskih oziroma večernih urah ter za vikende, ko ne bilo usposabljanja pripadnikov pogodbene rezerve.

4. IZGRADNJA BAZENSKEGA KOPALIŠČA

V tem poglavju bom predstavil tako tehnične, ekonomske kot tudi kadrovske vidike izgradnje bazenskega kopališča za potrebe usposabljanja pripadnikov Slovenske vojske. Različne vidike izgradnje je potrebno pred samo gradnjo takšnega objekta skrbno preučiti, za kar obstajajo posebne študije. Na tem mestu bom samo podal osnovne ugotovitve in dejstva, ki bi jih bilo potrebno upoštevati pri gradnji in kasnejši uporabi in vzdrževanju objekta.

Slika 8: Pokrito bazensko kopališče s tribunami in pomožnimi prostori

Vir: <http://www.histi.si/galerija-javni.php>

4.1. TEHNIČNI VIDIK IZGRADNJE

Kot smo že iz prejšnjih poglavij spoznali bi bilo potrebno za namene uporabe bazenskega kopališča Slovenske vojske zgraditi tak objekt, ki bi bil univerzalen za vse namene in bi združeval vse zahteve, ki jih ti nameni predstavljajo. Izhajali bomo iz namenov, ki pogojujejo večje zahteve in jih nato skušali prilagoditi tistim namenom z nižjimi zahtevami.

Tako bi bilo potrebno za tekmovanja imeti po možnosti olimpijski bazen standardnih mer dolžine 50 metrov in širine 25 metrov z globoko vodo globine 2 metrov. Temperatura vode bi morala biti med 24 in 28 stopinjami Celzija, idealno 26 stopinj Celzija. Ob robovih bazena bi morale biti po širini nameščenih osem odskočnih blokov ter osem plavalnih prog, ki bi bile pregrajene z vrvmi in plovci. Taka vodna površina bi ustrezala tudi zahtevam za prireditev tekmovanj najvišjega svetovnega ranga. Seveda bi bili v bazenskem kopališču poleg vodne površine pomembni tudi pomožni prostori s sanitarijami, garderobami, prostori za zdravniško ekipo, sprejemnim prostorom, semaforjem za spremljanje rezultatov ter ustreznim ozvočenjem in komentatorskim stolpom za novinarje.

Za potapljaške namene bi bila takšna vodna površina preplitva, zato bi bilo potrebno globino vode povečati na najmanj 4 metre. Ta globina bi zadostovala le v določenem predelu bazena. Potrebno bi bilo namestiti tudi ustrezne rekvizite za premagovanje ovir ter ustrezne šobe za simulacijo vodnega toka. Glede temperature vode bi potapljačem ustrezala vsakršna temperatura, saj imajo kot del potapljaške opreme tudi neoprenske obleke, ki ščitijo pred podhladitvijo človeškega telesa.

Za preverjanje gibalnih sposobnosti pripadnikov Slovenske vojske so zahteve veliko manjše kot za tekmovanja tako, da bi olimpijski bazen povsem zadostoval za takšen namen.

Za tečaj reševanja iz vode bi bila primerna večja vodna površina s primerno globino ter ustreznimi oteževalnimi okoliščinami pri reševanju. Zahteve za lastnosti vodne površine pri tem namenu so zelo podobne zahtevam za vodno površino za potapljaške namene. Dodali bi lahko še nekaj premičnih rekvizitov, ki bi predstavljali naravne ovire v vodi. Potrebovali pa bi še razne plavajoče pripomočke, kot so plavajoči krogi in vrvi za reševanje.

Za redno športno vadbo bi popolnoma zadostoval olimpijski bazen z možnostjo pregraditve vodne površine na več manjših površin.

Za športno druženje na športnih dnevih bi zadostoval olimpijski bazen z možnostjo pregraditve na več manjših površin, kjer bi se izvajali različni programi. Če bi se odločili za Igre brez meja bi bilo za vsako novo zamisel izvedbe programa potrebna nabava novih rekvizitov ali izposoja od civilnih ustanov. Potrebne bi bile tudi vrvi in plovci za pregraditev tekmovalnih prog za plavalne discipline.

Za namen rekreacije pripadnikov Slovenske vojske v bazenskem kopališču bi ponovno zadoščal olimpijski bazen ter različne pregrade za tiste plavalce, ki opravljajo vsakodnevni plavalni trening, ter ostalih uporabnikov, ki so se prišli na bazen samo sprostiti po napornem delovnem dnevu.

Za namen okrevanja po poškodbah bi zadostovale manjše vodne površine, ki pa se bi jih dalo dobiti s pregrajevanjem z vodnimi pregradami iz večje vodne površine. Temperatura vode bi tu morala biti vsaj 30 stopinj Celzija, saj bi se v nasprotnem primeru rehabilitiranci po poškodbah lahko našli še kakšne dodatne bolezni. Tem uporabnikom bi kot oblika vodne masaže ustrezali tudi curki vode, ki bi se jih dalo prilagoditi iz šob za simulacijo vodnega toka.

Za dneve odprtih vrat bi le predstavili opremo, ki bi jo imeli v bazenskem kopališču za ostale namene, zato nove opreme za ta namen ne bi bilo potrebno nabavljati. Za ta namen bi, podobno kot za namen tekmovanj, prišle prav montažne tribune, da bi si čim več obiskovalcev ogledalo delovanje enot Slovenske vojske.

Če bi želeli dajati objekt v najem, dodatne opreme za ta namen ne bi bilo potrebno nabavljati. Potrebno bi bilo postaviti le blagajno za pobiranje vstopnine uporabnikov, kar bi prišlo prav tudi pri organizaciji tekmovanj za pobiranje vstopnine gledalcev. Da se ne bi Slovenska vojska ukvarjala s temi podrobnostmi, bi lahko podelila koncesijo civilnim organizacijam za potrebe dajanja bazenskega kopališča Slovenske vojske v najem civilnemu prebivalstvu ter organizaciji raznih civilnih tekmovanj.

Če združimo vse zahteve različnih namenov, za katere bi se uporabljalo bazensko kopališče Slovenske vojske, lahko ugotovimo, da bi potrebovali eno vodno površino dolžine 50 metrov, širine 25 metrov, najmanjše globine 2 metrov ter največje globine 4 metrov. Osnovna temperatura vode bi se morala gibati med 24 in 28 stopinjami Celzija z možnostjo segrevanja manjših površin vode na večje temperature. Ob sami vodni površini bi morale biti po širini nameščenih osem odskočnih blokov, v sami vodni površini pa bi morale biti nameščene ustrezne vodne pregrade. Bazenska voda bi morala biti ustrezno prečiščena, klorirana in bi morala ustrezati vsem pogojem za kakovost kopalnih voda. Uporabniki bazena bi morali biti obvezno oblečeni v kopalke ali neoprenske obleke in ne v uniforme. Predvidela bi se tudi obvezna dezinfekcija nog pred vstopom v bazen. Po potrebi programov usposabljanja bi se lahko določila tudi uporaba plavalnih kap ter plavalnih očal.

Treba bi bilo nabaviti tudi veliko dodatne opreme za različne programe namenov uporabe vodne površine, kot so na primer plovci, plavalni rekviziti, krogi, vrvi in podobno.

Celotno bazensko kopališče bi morale poleg vodne površine obsegati še pomožne prostore, pokrit ogrevan montažni prostor, v katerem bi se nahajala vodna površina in montažne tribune ter ustrezna parkirišča za obiskovalce bazenskega kopališča.

Pomožni prostori bi morali obsegati prostore z garderobami in sanitarijami, prostore za zdravniško ekipo, predprostore za vstop v bazensko kopališče ter sprejemne prostore. Vsi pomožni prostori bi morali imeti vso potrebno opremo od omaric, sprejemnega pulta, sanitarne opreme do zdravniške opreme in podobnega.

Pokrit ogrevan montažni prostor bi pokrival vodno površino in jo varoval pred vremenskimi vplivi v zimskem času ter omogočal, da se v pomladnih in poletnih mesecih, ko nastopijo višje temperature zunanjega zraka, odstrani montažna platnena streha. Ta prostor bi moral poleg vodne površine obsegati še večjo kopno površino ob vodi za različne programe usposabljanja ter tudi za postavitev montažnih tribun. Oprema, ki bi se morala nahajati v tem prostoru, bi bil semafor za spremljanje rezultatov, ustrezno ozvočenje in komentatorski stolp za novinarje. Vsa oprema montirana v tem prostoru bi morala biti odporna na vremenske vplive, saj bi bil prostor v letnem času odkrit. Glede na predvideno število obiskovalcev prireditelj v bazenskem kopališču Slovenske vojske bi morali ustrezno dimenzionirati število parkirnih mest, ki bi se morala nahajati v neposredni bližini samega objekta.

Slika 9: Pokrito bazensko kopališče z montažno streho

Vir: <http://www.histi.si/galerija-javni.php>

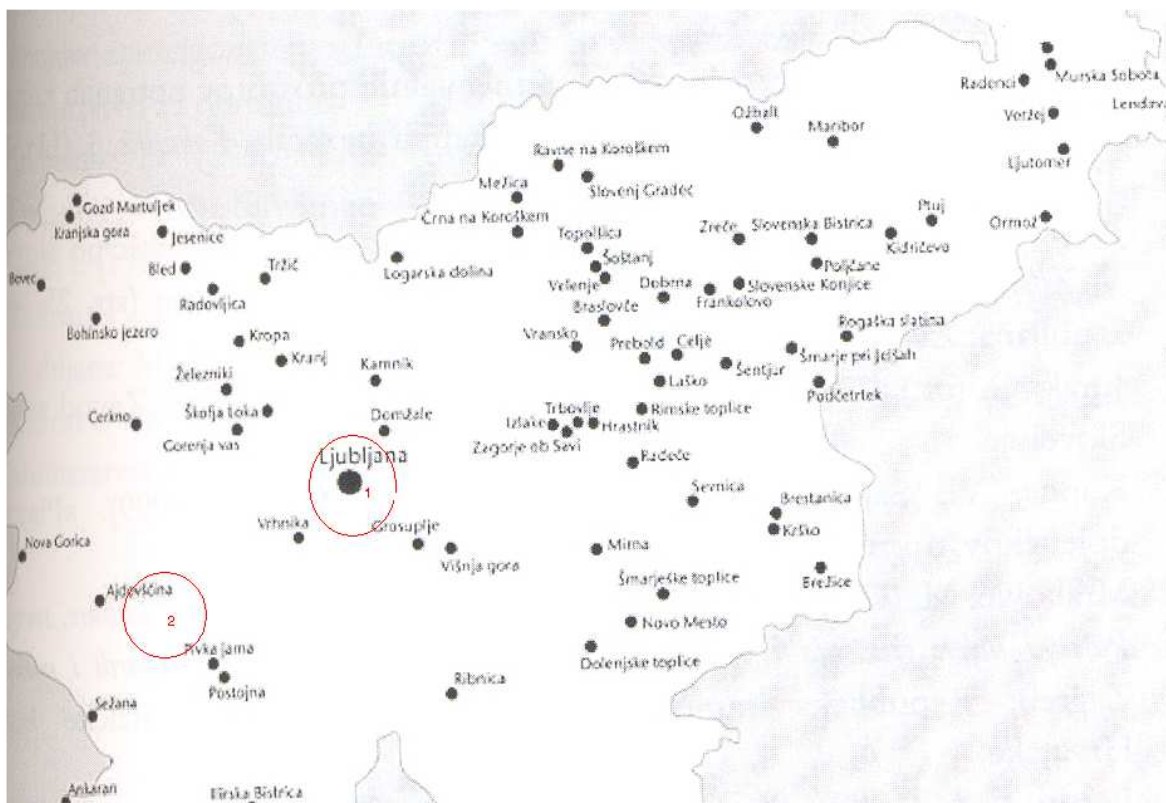
Postavlja pa se veliko vprašanje, kje v Sloveniji bi bil takšen objekt lociran. Mislim, da lahko deloma odgovorim na to vprašanje s trditvijo, da je večina pripadnikov Slovenske vojske lociranih v Ljubljani. Tu bi imelo bazensko kopališče Slovenske vojske tudi veliko zanimanja pri civilnem prebivalstvu. Tako bi lažje našli uporabnike za najem objekta v prostem času. Ljubljana je tudi v središču Slovenije tako, da pripadnikom Slovenske vojske iz enega skrajnega konca države ob morebitni lokaciji na drugem koncu države ne bi bilo potrebno za uporabo bazenskega kopališča prepotovati celotne Slovenije.

V Vojašnici Franca Rozmana Staneta v Ljubljani je še nekaj prostora za postavitev takšnega objekta. V sami vojašnici se nahaja tudi nova telovadnica in oba novozgrajena objekta bi se, ob morebitni izgradnji bazenskega kopališča Slovenske vojske v Vojašnici Franca Rozmana Staneta, medsebojno dopolnjevala.

Če bi se v prihodnosti pojavilo zanimanje po gradnji še več takšnih objektov bi bilo smiselno razmisliti najprej o gradnji objekta na lokaciji, kjer se izvaja temeljno vojaško usposabljanje kandidatov za vojake, torej v Vipavi. V Vojašnici Janka Premrla Vojka v Vipavi je v sami vojašnici premalo prostora za gradnjo takšnega objekta, je pa zato veliko prostora ob sami vojašnici, kjer se nahaja tudi velik poligon z igrišči. Pridobitev bi bila tudi velika dobrodošlica za civilno prebivalstvo, saj ta del Slovenije nima večjega pokritega bazenskega kopališča.

Nadaljnje objekte bi morali smiselno razporediti po regijah, da ne bili vsi objekti skoncentrirani na enem mestu, iz ostalih regij pa bi imeli pripadniki Slovenske vojske dolgo pot do bazenskih kopališč. Razmisliti bi bilo potrebno tudi o smiselnosti gradnje tako velikih ostalih bazenskih kopališč, saj bi tekmovanja na najvišjih svetovnih ravneh prirejali lahko v morebiti že zgrajenem bazenskem kopališču v Ljubljani.

Slika 10: Zemljevid že zgrajenih bazenskih kopališč v Sloveniji s predlaganimi lokacijami izgradnje bazenskih kopališč Slovenske vojske

4.2. EKONOMSKI VIDIK IZGRADNJE

Za Slovensko vojsko bi izgradnja bazenskega kopališča predstavljala velik finančni zalogaj. Ravno zato bi bilo potrebno že v fazi načrtovanja upoštevati vse zahteve za določene namene, za katere naj bi se objekt gradil. Popravljanje prvotno načrtovanega projekta v kasnejših fazah bi sam projekt še podražilo in dodatno premaknilo čas izgradnje samega objekta.

Na tem mestu naj povem, da predvideno bazensko kopališče Slovenske vojske s svojim delovanjem ne bi pokrivalo vseh stroškov obratovanja. Zato bi nujno potrebovalo neprestani priliv sredstev iz obrambnega proračuna. S podobnimi ukrepi, kot je dajanje objekta v najem civilnim organizacijam v prostem času, bi to izgubo kvečjemu zmanjšali, ne bi je pa popolnoma odpravili.

Glavni stroški delovanja takšnega objekta predstavljajo ogrevanje bazenske vode, menjava vode, ogrevanje zraka v bazenskem prostoru, demontaža in montaža strehe, plače zaposlenih in podobno. V poletnih mesecih, ko bi bil bazenski prostor odkrit, bi bili ti stroški nekoliko nižji, saj ne bi bilo potrebno ogrevati bazenskega zraka, porabili pa bi tudi nekoliko manj energije za ogrevanje bazenske vode.

Tudi v civilni sferi podobna kopališča ne prinašajo dobička, saj je poleg kopališč nujna dodatna ponudba kot so na primer hoteli, igralnice in podobno, kar pa v vojaških organizacijah ne pride v poštev.

Glavna sredstva za gradnjo samega bazenskega kopališča Slovenske vojske bi prihajala iz državnega oziroma obrambnega proračuna. Glede na to, da se v sedanjem času Slovenija prilagaja standardom Nata, bi se za takšne objekte ob obilici drugih projektov težko našlo kaj denarja. Možnost za to bi obstajala ob dejstvu, da bi Slovenska vojska za doseganje standardov Nata takšno bazensko kopališče preprosto morala imeti.

Druga možnost za pridobitev določenih sredstev bi bilo sodelovanje s civilno sfero. Civilne organizacije bi delno sofinancirale izgradnjo bazenskega kopališča z namenom, da bi potem v fazi uporabe samega objekta imele brezplačen najem za določen čas.

Če za gradnjo bazenskega kopališča Slovenske vojske ne bi bilo zanimanja, bi seveda obveljalo sedanje stanje, ko Slovenska vojska najema drage civilne objekte za svoje potrebe. Seveda je to v končni fazi cenejše kot pa gradnja in vzdrževanje lastnega bazenskega kopališča. Sedanje stanje pa je prepuščeno dobro volji civilne sfere, saj lahko najemodajalci vsakokrat odpovejo najemno pogodbo in mora Slovenska vojska iskati druge rešitve. S tem obstaja večja negotovost izvedbe določenih programov usposabljanja, posledica tega pa so neusposobljeni vojaki za opravljanje določenih dolžnosti v svojem poklicu, kar zlahka privede do nesreč.

Menim, da si ob vseh zgoraj navedenih argumentih Slovenska vojska zasluži lastno bazensko kopališče.

4.3. KADROVSKI VIDIK IZGRADNJE

Za potrebe delovanja bazenskega kopališča Slovenske vojske bi potrebovali tudi ustrezno število osebja.

Pri samem bazenu bi moral biti nujno vseskozi prisoten reševalec iz vode, ki bi imel zamenjavo. V samih bazenskih prostorih bi morali biti zaposleni delavci, ki bi skrbeli za vzdrževanje in delovanje samega objekta. Ti delavci bi morali poskrbeti tudi za prilagoditev vodne površine določenim programom, za katere bi se bazensko kopališče uporabljalo. Skrbeti bi morali za red in čistočo same vodne površine ter vseh prostorov ob njej. Smiselno bi bilo zaposliti tudi delavca, ki bi skrbel za oddajanje objekta v najem, in tako iskal morebitne interesente v civilni sferi ter skrbel za promocijo bazenskega kopališča. Nad celotnim delovanjem objekta pa bi moral bdeti vodja bazenskega kopališča. V predprostorih objekta bi lahko tudi zaposlili delavca, ki bi pobiral vstopnino za zunanje uporabnike kopališča, vendar pa mislim, da bi bilo pametneje celotno kopališče v času, ko ga Slovenska vojska ne bi uporabljala oddati v najem, in bi tako najemodajalci poskrbeli za vse potrebne službe.

Pri tem vidiku izgradnje bi morali težiti k čim manjšemu številu zaposlenih, saj predstavlja ta vidik velik finančni zalogaj za samo delovanje bazenskega kopališča Slovenske vojske.

Drugi problem se pojavlja pri izvajalcih določenih programov usposabljanja. Menim, da imamo v Slovenski vojski dovolj učiteljev plavanja, da bi lahko sami izvajali programe uporabe vodnih površin. Če teh ne bi bilo dovolj, bi morali poskrbeti za dodatna usposabljanja inštruktorjev za namene delovanja na vodnih površinah, predvsem iz vojaških veščin. Za veščine, ki sodijo k splošnemu znanju vsakega plavalca, pa bi lahko, ob pomanjkanju učiteljev plavanja v Slovenski vojski, povabili k sodelovanju in pomoči tudi zunanje sodelavce iz civilne sfere.

5. ZAKLJUČEK

Ob vseh argumentih, ki sem jih izpostavil v mojem delu, je jasno, da Slovenska vojska za svoje delovanje nujno potrebuje lastno bazensko kopališče.

Slovenska vojska si ne more privoščiti, da bi za svoje potrebe usposabljanj in raznih prireditev najemala civilne objekte. Takšen način dela je nezanesljiv in se ob kakšni nepredvideni situaciji lahko hitro kaj zalomi. Le lasten objekt bi omogočal popolno zanesljivost izvedbe programov usposabljanj in prireditev. Le popolnoma izveden načrt usposabljanj omogoča, da imamo usposobljene vojake, ki so se pripravljene spopasti z vsako zadano nalogo.

Dejstvo, da ima Slovenska vojska lastno bazensko kopališče, pripomore tudi k temu, da se njeni pripadniki čutijo še bolj zavezani organizaciji in so prepričani v dejstvo, da zna Slovenska vojska zanje v vseh situacijah primerno poskrbeti.

Slovenska vojska bi se z izgradnjo takšnega kopališča ostalim državam članicam Nata predstavila kot enakovreden partner v zavezništvu tudi na področju delovanja na vodnih površinah.

Takšen objekt, kot je bazensko kopališče Slovenske vojske, bi bil velikega pomena tudi za civilno prebivalstvo, saj bi predstavljal nov objekt možnost sprostitve in rekreacije tudi v letnih časih, ko zunaj zaradi vremenskih razmer ni te možnosti.

Vodna površina v bazenskem kopališču bi morala ustrezati zahtevam za prirejanje tudi najvišjih rangov tekmovanj ter ob tem ustrezati tudi ostalim namenom, za katere naj bi se takšno kopališče uporabljalo. Prilagoditev vodne površine za uporabo v ostale namene bi dosegli z različnimi montažnimi pregradami in vodnimi pripomočki.

Streha bazenskega prostora bi morala biti montažna, da bi se v letnem času lahko odkrila. V zimskem času bi morali biti prostori bazenskega kopališča ogrevani, vsekoli bi morala biti ogrevana tudi bazenska voda.

Sama izgradnja bazenskega kopališča Slovenske vojske bi predstavljala velik finančni zalogaj. Tudi pri samem obratovanju kopališča sam objekt ne bi mogel pokrivati stroškov vzdrževanja in obratovanja. Zato bi morala vsekoli financirati njegovo delovanje Slovenska vojska.

Izgradnja bazenskega kopališča bi predstavljala tudi možnost zaposlitve novih kadrov v Slovenski vojski ter pomembno sodelovanje s civilno sfero.

Kot sem že poudaril pri poglavju o tehničnih vidikih izgradnje, bi morala biti lokacija prvega takšnega objekta v Sloveniji, v Ljubljani. Ostali nadaljnji objekti podobnega tipa, vendar ne za namene najvišjega ranga tekmovanj, bi se po potrebi enakomerno gradili v vseh regijah po Sloveniji.

UPORABLJENA LITERATURA

- Zakon o obrambi, Ur. list RS, št. 82/94, 44/97, 87/97, 47/02.
- Plavanje- Priročnik za športno vzgojo vojakov v učnih centrih. Fakulteta za šport, Ljubljana, 1992.
- KAPUS, Venceslav. Plavanje, učenje in osnove biomehanike. Fakulteta za šport, Ljubljana, 2001.
- KAPUS, Venceslav. Reševanje iz vode, aktivna varnost in prva pomoč. Fakulteta za šport, Ljubljana, 2004.
- KARPLJUK, Damir. Teoretične osnove in praktična izhodišča športne vadbe, namenjene višjim častnikom slovenske vojske. MORS, Ljubljana, 2001.
- Internet: <http://75.126.4.10/~udva2/index.php/kosarka/>
- Internet: <http://www.bazeni.info/hr/bazeni.php?chap=tehnika&cat=oprema>
- Internet: <http://www.histi.si/galerija-javni.php>

SEZNAM SLIK IN TABEL

- Slika 1: Primer učenja plavanja, stran 5.
  - Slika 2: Rekviziti za reševanje iz vode - reševalni obroč z vrvjo, stran 7.
  - Slika 3: Odskočne deske s tekmovalnimi progami za tekmovanja, stran 11.
  - Slika 4: Primer tečaja potapljanja v vodi – na dah, stran 14.
  - Slika 5: Vodna brizgalna naprava, stran 16.
  - Slika 6: Primer pregraditve vodnih površin po globini s pregradami, stran 17.
  - Slika 7: Rekviziti za športno druženje na vodnih površinah, stran 19.
  - Slika 8: Pokrito bazensko kopališče s tribunami in pomožnimi prostori, stran 23.
  - Slika 9: Pokrito bazensko kopališče z montažno streho, stran 26.
  - Slika 10: Zemljevid že zgrajenih bazenskih kopališč v Sloveniji s predlaganimi lokacijami izgradnje bazenskih kopališč Slovenske vojske, stran 27.
-
- Tabela 1: Nameni izgradnje bazenskega kopališča Slovenske vojske, stran 9.

IZJAVA O AVTORSTVU

Zaključna naloga z naslovom NAMEN IZGRADNJE BAZENKEGA KOPALIŠČA ZA POTREBE USPOSABLJANJA PRIPADNIKOV STALNE SESTAVE SLOVENSKE VOJSKE je rezultat lastnega dela avtorja Mateja Gabrijelčiča.